

A MITS (hibás) funkciói a holland nyelvben - Összefoglalás

Az ó-holland MIDI melléknévből, melyet csak helynévi elemként, mint például Medele, Melleke és Middag adtak át, jött létre a közép-holland MITS határozószó, amely már a középkorban prepozícióvá vált. A MITS-hez prepozícióként társul egy *dat/desen*, amely egy mellékmondatban kerül megmagyarázásra. Az idő múlásával ez a demonstratív eltűnik és azzá a MITS kötőszóvá válik, amely a jelenlegi holland nyelvben még mindig használatos. A 21. században a MITS nagy sokszínűséget mutat fel előfordulásában és konstrukcióiban a holland nyelvterületen, melyekből nem mind elfogadott vagy akár került leírásra a deskriptív szakkönyvekben; a preskriptív nyelvi tanácsadók még szigorúbban nyilatkoznak a MITS használatáról. Ez a disszertáció megpróbálja különböző szempontokból vizsgálni, a lehető legtisztább képet kapni a MITS-ről: szinkrón és diakrón, egyedi esetek és szövegtörzsek, Flandria és Hollandia. A vizsgálatok során a következő megfigyelést tettem.

A MITS prepozíciót a szakkönyvek nem-standardnyelvi és belga-holland nyelvi jelenségként írják le, melyet a teljes holland nyelvterületen használnak. Bár használata Hollandiában formális szövegekre (pl. jogi szövegek és szerződések), és szövegrészekre (újságcikk címe vagy webes felületek kibocsátói nyilatkozata) korlátozódik; Belgiumban azok az újságok és magazinok csak visszafogottan használják vagy akár kerülnek a MITS prepozíciót, melyek tudatosan a nyelvre reflektálnak. A weboldalak kibocsátói nyilatkozatai viszonylag új jelenség, a jogi szövegek nem a standard nyelvhez tartoznak, az újságcikk címe nem mindig kerül bele a szövegtörzshez. Ezáltal talán az a hamis benyomás jött létre, hogy a MITS nem fordul elő Hollandiában prepozícióként. Hogy ennek a használata miért tűnik Hollandiában ennyire korlátozottnak, Belgiumban pedig ennyire szabadnak, még nem magyarázható teljes bizonyossággal. A szakkönyvek szerint a MITS feltételes előjárósó csak a 19. század óta létezik. Ezen feltételes előjárósó használatára régebbi írásbeli bizonyítékok is vannak, ám miért fordul elő az elmúlt kétszáz évben gyakrabban, mint azelőtt? A 19. század előtt a leggyakrabban a *conditie* (kondíció/feltétel) főnevet kombinálták az (instrumentális) MITS előjárósóval. A MITS CONDITIE konstrukció a 19. században egyre kevésbé fordult elő, de azóta a MITS *feltételes* előjárósó egyre gyakoribb. Ezért kézenfekvő az az elmélet, hogy a MITS CONDITIE (MITS instrumentális jelentésben) a MITS feltételes előjárósóvá lexikalizálódott.

A MITS egy egyedülálló szó. A jól körülírt szemantikát szokatlan szintaktikai rugalmassággal ötvözi. Több, mint hétszáz éves, és az utóbbi fél évszázadban is többször változott és újult meg. A jelentős argumentatív ereje elliptikus konstrukciókban is lehetővé teszi a világos kommunikációt. Ez a dolgozat olyan alapos figyelmet szentel a MITS-re, ami még példátlan az irodalomban, de a további kutatás bizonyára még sokmindent fel fog fedni.